

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Mals 259172 22 Spp
Sarajevo, 23.02.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja Općinskog suda u Mostaru od 9.12.2022. godine, na osnovu odredbe člana 61c. stav (1) Zakona o parničnom postupku¹, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², u sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 23.2.2023. godine donio je:

O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Mostaru za rješavanje spornih pravnih pitanja u predmetu tog suda broj 58 0 Mals 259172 22 Mals koja glase:

- „1. Da li društvo za osiguranje pada u docnju ukoliko je, sukladno odredbama člana 28. Zakona o obaveznim osiguranjima u prometu („Službene novine Federacije BiH“ broj: 57/2020 i 103/2021), izvršio isplatu u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za nadoknadu stvarne štete u okviru odgovornosti svog osiguranika od strane nadležnog Zavoda za zdravstveno osiguranje?
2. Ukoliko društvo za osiguranje pada u docnju po prethodnom pitanju da li računanje zakonske zatezne kamate počinje danom plaćanja obaveze izvoda za zdravstveno osiguranje prema medicinskoj ustanovi koja je obavila liječenje ili od momenta izdavanja računa Zavoda za zdravstveno osiguranje prema osiguravajućem društvu?
3. Da li se u konkretnoj pravnoj stvari primjenjuju odredbe novog Zakona o obaveznim osiguranjima u prometu budući da su svi zahtjevi za refundaciju troškova liječenja u mirnom postupku podneseni nakon što je isti zakon stupio na snagu?
4. Da li se u konkretnoj pravnoj stvari imaju primijeniti odredbe člana 14. stav 7. Zakona o obaveznim osiguranjima u prometu kojim je propisano da oštećena osoba ima pravo uz iznos odštete i na zakonsku zateznu kamatu, počevši od prvog dana nakon isteka roka za isplatu štete iz člana 13. stav 1. tog zakona?“

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Mostaru je dana 09.12.2022. godine, na osnovu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15-ZPP), na prijedlog tuženog, podnio ovom sudu zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja, uz koji je dostavio i spis tog suda broj 58 0 Mals 259172 22 Mals.

¹ „Službene novine Federacije BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik BiH“ broj: 66/12 i 40/14

Podnositelj prijedloga za rješavanje spornog pravnog pitanja je tuženi ASA Osiguranje d.d. Sarajevo protiv koga je tužitelj Zavod za zdravstveno osiguranje Kantona Zapadno-hercegovačkog podnio tužbu za isplatu duga po osnovu kamate na isplaćenu glavnicu (isplaćen iznos od 74,40 KM), za period od 24.07.2019. godine (dan plaćanja troškova liječenja) do 15.10.2021. godine (dan nadoknade štete), u obračunatom iznosu od 17,93 KM.

U prijedlogu navodi da je Općinskim sudovima u Mostaru, Ljubuškom i Širokom Brijegu podnesen veći broj tužbi sa istim zahtjevom u slučajevima kada je isplaćen glavni dug, a potraživani su iznosi kamata zbog docnje u plaćanju. Svi regresni zahtjevi su podneseni u vrijeme važenja Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije BiH. Kako su isplate naknada izvršene u propisanom zakonskom roku, a radi se o činjenično i pravno identičnim sporovima, za pravilne i iste odluke je značajno odlučiti o postavljenim spornim pitanjima.

U izjašnjenju na prijedlog za rješavanje spornog pravnog pitanja tužitelj ukazuje da postavljena pravna pitanja nisu sporna kako sa stajališta pravne teorije tako i sudske prakse. Ističe da Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju Federacije BiH nema retroaktivno djelovanje i da Kantonalni zavod osiguranja ima pravo na zateznu kamatu po stopi propisanoj zakonom od dana nastale štete, a kako je određeno članom 76. stav 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju Federacije BiH.

Razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, prvostepeni sud nalazi u velikom broju predmeta i izbjegavanju pravne nesigurnosti kroz moguće različite odluke suda u sličnim predmetima, a i radi zaštite jednakosti stranaka u parničnom postupku i osiguranja jedinstvene primjene prava. Pri tome sud navodi da postavljena pitanja koja tuženi definiše kao sporna pravna pitanja, nisu sporna tom sudu, ali ne prilaže i sopstveno tumačenje postavljenih spornih pitanja.

Članom 61a. stav (1) Zakona o parničnom postupku propisano je da ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupku pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije BiH radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Članom 61b. stav (1) Zakona o parničnom postupku propisano je da zahtjev iz člana 61a. stav (1) ovog zakona treba sadržavati kratak prikaz utvrđenog stanja stvari u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja te da će sud uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja, a da se zahtjev ne dostavlja strankama na izjašnjavanje.

Članom 61c. stav (1) Zakona o parničnom postupku propisano je da će Vrhovni sud Federacije odbaciti nepotpun ili nedozvoljen zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja.

Kada uz zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja Općinski sud u Mostaru nije priložio sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja, zahtjev, po ocjeni ovog suda, ne sadrži sve elemente propisane odredbom člana 61b. nije potpun, pa nisu ispunjeni uslovi da bi se meritorno rješavalo sporno pravno pitanje.

Zbog toga je Građansko odjeljenje ovog suda primjenom odredbe člana 61c. stav (1) u vezi sa članom 61a. stav (1) i 61 b. stav (1) ZPP odbacilo zahtjev Općinskog suda u Mostaru za rješavanje spornog pravnog pitanja kao nepotpun.

Ovaj sud podsjeća da prvostepeni sud može odbiti prijedlog stranke za rješavanje spornog pravnog pitanja kao nedopušten, te da protiv tog rješenja nije dozvoljena posebna žalba, jer se radi o rješenju kojim se upravlja postupkom (odluka Vrhovnog suda Federacije BiH broj 32 0 Rs 311167 17 Spp od 20.11.2017. godine objavljena u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH broj 1-2/2017 godine sentenca broj 38).

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Radenko Blagojević, s.r.